

แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ในช่วงพุทธศักราช ๒๕๓๐ - ๒๕๔๐

นายชินะพัชร์ ชื่นแครง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

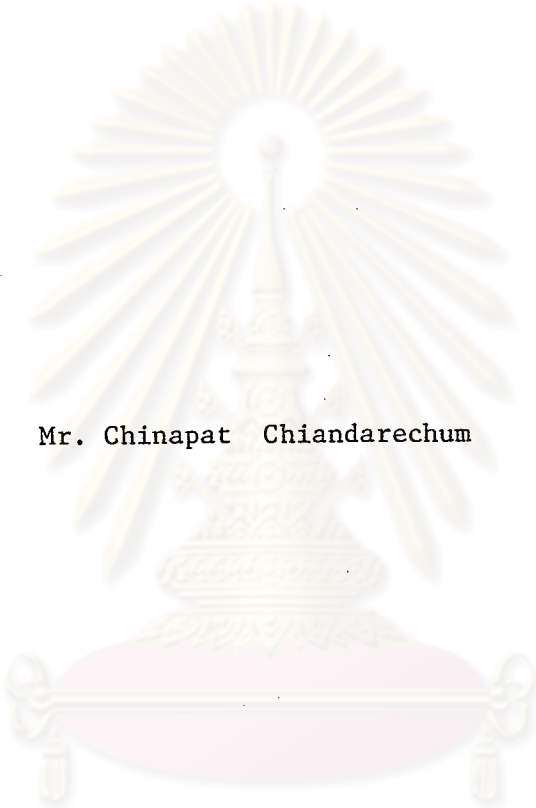
พ.ศ. ๒๕๒๘

ISBN 974-564-970-8

010636

I 15525958

TRENDS OF THAI LANGUAGE CURRICULUM AND INSTRUCTION
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN B.E. 2530 - 2540

Mr. Chinapat Chiandarechum

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในช่วงพหุทศวรรษ ๒๕๓๐-๒๕๕๐

โดย นายชินะพันธ์ ชื่นเกษม

ภาควิชา มัชยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต เพ็ชรขอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สุประคิมรุ์ บุญนาค

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. สุประคิมรุ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สายนใจ อินทร์ทรัพย์ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายนใจ อินทร์ทรัพย์)

สุจิต เพ็ชรขอบ กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต เพ็ชรขอบ)

ยุพิน พิพิธกุล กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในช่วงพุทธศักราช ๒๕๓๐-๒๕๔๐

ชื่อนิสิต นายชินะพัฒน์ ชื่นแค้นุ่ม

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต เพียรชอบ

ภาควิชา มัชฌมศึกษา

ปีการศึกษา ๒๕๒๔

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในช่วงพุทธศักราช ๒๕๓๐-๒๕๔๐ โดยใช้เทคนิค เกล็ดฟาย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา จำนวน ๒๐ คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่ามัชฌมฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยปรากฏแนวโน้มของหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนี้

๑. หลักสูตรภาษาไทยจะเป็นหลักสูตรแบบหมวดวิชาที่แบ่งตามทักษะทั้ง ๔ และหลักภาษา มีการสัมพันธ์ทักษะ และเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มาก

๒. หลักสูตรภาษาไทยจะมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ให้มีความสามารถในการนำภาษาไปใช้ในชีวิตการทำงานหรือศึกษาต่อได้ ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถใช้ภาษาอย่างมีความคิด มีระบบ มีเหตุผลได้ และให้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญาและแสวงหาความรู้ต่อไปได้ มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด

๓. หลักสูตรภาษาไทยจะมีโครงสร้างที่แบ่งวิชาออกเป็น ๒ ประเภท คือวิชาบังคับเพื่อให้เกิดความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาทั้ง ๔ เพื่อการสื่อสาร และเพื่อเป็นพื้นฐานทั้งสำหรับผู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพและผู้ที่จะศึกษาต่อ กับวิชาเลือกเพื่อพัฒนา

ทักษะและบุคลิกภาพของผู้เรียน ความความสนใจและความอดทน มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด ส่วนอัตราเวลาเรียนวิชาบังคับจะเป็น ๘ คาบ/สัปดาห์ มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด

๔. หลักสูตรภาษาไทยจะมีเนื้อหาที่เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง และเกิดสัมฤทธิผลในการสื่อสาร มีกิจกรรมกลุ่มรวมและวรรณกรรมปัจจุบัน หันสมัย หันต่อปัญหาและเหตุการณ์ปัจจุบัน เป็นประโยชน์ในการสร้างคนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น นำไปใช้ในชีวิตและกิจการงานได้ ถูกต้องตรงตามหลักวิชา และมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน โดยประกอบด้วยความรู้ทางภาษาซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร มีเนื้อหาความรู้การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง การใช้ภาษาอย่างมีวิจารณญาณ และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และให้มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด

๕. การเรียนการสอนภาษาไทย จะเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม กับการเรียนจากสังคมและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน โดยจะใช้วิธีสอนหลายวิธีกลมกลืนกันไปในบางโอกาส และเลือกใช้เพียงบางวิธีในบางโอกาส มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด

๖. สื่อการสอนภาษาไทย จะมีหนังสือเรียนที่มีเนื้อหาตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตร มีความถูกต้องของหัวสะกดการันต์ และมีการสร้างบทเรียนขึ้นให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด ส่วนแนวโน้มที่เป็นไปได้มาก ได้แก่ จะมีการใช้หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนต่าง ๆ และจะมีการใช้หนังสืออ่านประกอบ หนังสือประกอบการค้นคว้า และหนังสือส่งเสริมการอ่าน

๗. การประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไทย จะเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการนำไปใช้ และทักษะทางภาษา เพื่อวัดความสามารถในการใช้ภาษาไทย การศึกษาอย่างมีเหตุผล การตีความ และการทำงานเป็นกลุ่ม มีแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด ส่วนแนวโน้มที่เป็นไปได้มาก ได้แก่ จะมีการใช้วิธีการและเครื่องมือหลาย ๆ แบบ เพื่อวัดให้ตรงตามจุดประสงค์ทุก ๆ ข้อ และเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล จะเป็นแบบอิงเกณฑ์ วัดตามจุดประสงค์

Thesis Title Trends of Thai Language Curriculum and Instruction at
The Lower Secondary Education level in B.E. 2530-2540

Name Mr. Chinapat Chiandarechum

Thesis Advisor Professor Sucharit Pienchob Ed. D.

Department Secondary Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The main purpose of this research was to study the trends of Thai language curriculum and instruction at the lower secondary education level in B.E. 2530-2540 by using Delphi Technique. The samples were 20 experts in Thai language teaching at secondary education level. An interview form and questionnaire constructed by the researcher were used for data collecting. The data were then analyzed by means of median, mode and interquartile range.

The major findings were :-

1. The general appearance of Thai language curriculum would be broad field curriculum which covered 4 language usage skills and language structures. The four language skills would be related together. It would emphasize language usage for communication. These trends would be much possible.

2. The objectives of Thai language curriculum would be as follows : to develop the students' language skills and abilities for effective communication; to be able to use language systematically

and logically; to use language as tools in developing intellect and for acquiring knowledge. These trends would be most possible.

3. The structure of Thai language curriculum would consist of 2 types : required courses to develop 4 language usage skills in communication and to be basis for working and further study , and elective courses for developing students' personality , interest and aptitude. These trends would be most possible. The time schedule would be 4 periods/week in required courses. This trend would be much possible.

4. The content of Thai language curriculum would serve the objective so that the students would be able to use language effectively in communication. The content would include both classic literature and contemporary literature which was up to date and useful in developing students' logical thinking. The students would be able to use language in daily life and in working. The content would be academically correct , suitable for the students. The content would cover linguistics , language usage , critical thinking and language for communication. The sequence of the content would range from simplicity to difficulty. The content would serve the students' maturity. These trends would be most possible.

5. Thai language instruction would emphasize on group working , learning from society and environment. In some occasion the instruction would use multi-techniques , in another occasion the instruction would use specific technique. These trends would be most possible.

6. The instructional materials would include textbook which served the curriculum , the spelling was correct. There would be lessons which corresponded with the objectives of the curriculum. These trends would be most possible. The trends which would be much possible were : newspapers and others mass medias would be put into function , there would be external reading , reference and supplementary readers.

7. The measurement and evaluation would serve the objectives of curriculum. It would measure knowledge , comprehension , application and language skills. The test would evaluate language ability , logical thinking , interpretation ability and group working ability. These trends would be most possible. The trends which would be much possible were : there would be various kinds of techniques in evaluation in order to serve the objectives. The evaluative criteria would be criterion reference and evaluate according to the objectives.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้และความกรุณาของ ศาสตราจารย์ ดร. สุจิต เพ็ชรขอม ที่ได้ให้แนวทางในการวิจัย ตลอดจนช่วยแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา นี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ ศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สายใจ อินทร์พรหม และ ดร. สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองแก้ว เจริญอักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนิดา รักษ์พลเมือง และ คุณเพชรภรณ์ รื่นรมย์ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาแสดงความคิดเห็นอันทรงคุณค่าอย่างเต็มใจตลอดมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจมาโดยตลอด

ชินะทัศน์ ชื่นแค้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
ข้อตกลงเบื้องต้น	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความในการวิจัย	๖
๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๑
กลุ่มตัวอย่างประชากร	๔๑
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๔
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
แนวโน้มของหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๔๘

บทที่	หน้า
แนวโน้มของการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๖๕
๕ สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	๘๒
สรุปผลการวิจัย	๘๒
อภิปรายผล	๘๕
ข้อเสนอแนะ	๘๗
บรรณานุกรม	๘๘
ภาคผนวก	๙๖
ประวัติผู้เขียน	๑๕๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อน และความคลาดเคลื่อนลดลง	๒๖
ตารางแสดงผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย จำแนกตามหน่วยงาน	๔๒
ตารางที่	
๑ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ภาษาไทย	๔๔
๒ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านจุดประสงค์ของหลักสูตร ภาษาไทย	๔๖
๓ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร ภาษาไทย (วิชาบังคับและวิชาเลือก)	๔๗
๔ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านโครงสร้างของหลักสูตร ภาษาไทย (อัตราเวลาเรียน)	๕๖
๕ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาของหลักสูตร ภาษา ไทย (หลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหา)	๕๗
๖ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาของหลักสูตร ภาษา ไทย (ขอบข่ายของเนื้อหา)	๖๐
๗ คำมัชฌิรฐาน พิศัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมัชฌิรฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มด้านเนื้อหาของหลักสูตร ภาษา	

	ไทย (การจัดลำดับของเนื้อหาในแต่ละระดับชั้น)	๖๓
๘	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านกิจกรรมการเรียนการ สอนภาษาไทย (ลักษณะการเรียนการสอนภาษาไทย)	๖๕
๘	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านกิจกรรมการเรียนการ สอนภาษาไทย (วิธีสอนภาษาไทย)	๖๗
๑๐	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านสื่อการสอนภาษาไทย (หนังสือเรียนภาษาไทย)	๗๐
๑๑	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านสื่อการสอนภาษาไทย (สื่อการสอนอื่น ๆ)	๗๓
๑๒	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านการประเมินผลการเรียน การสอนภาษาไทย (จุดประสงค์ของการประเมินผล)	๗๕
๑๓	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านการประเมินผลการเรียน การสอนภาษาไทย (วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล)	๗๘
๑๔	คำมีชยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และความแตกต่างระหว่างมีชยฐานกับ ฐานนิยม ของความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มค่านการประเมินผลการเรียน การสอนภาษาไทย (เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล)	๘๑
๑๕	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อความในแบบสอบถามรอบที่ ๒	๑๓๗
๑๖	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อความในแบบสอบถามรอบที่ ๓	๑๔๖
๑๗	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อความที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน .	๑๕๕